

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Naționalitățile.

Sibiu, 1 Mai n.

E curios, că totdeauna, când ajung în strîmtoare patrioții noștri cu politica lor, când li-se încurcă ițele, nu din dibăcia altora, ci din vina proprie, din hiperzelul lor patriotic și național: vin scose pe plan naționalitățile nemagiare din patrie, ca motiv pentru părăsirea căii greșite și îndreptarea politicii magiare pe calea dréptă.

... „Nu duceți țera în stare de *ex-lex*, — li-se spune obstrucționistilor din dietă din parte guvernamentală, — pentru-că mânați apa pe mōra naționalităților, cari așteptă numai semnul de la Viena, pentru a se pune în rînduri bine organizate, ca să lupte în contra Magiarilor!” ...

Și tot așa li-se spunea și înaintea cu cinci ani, când opoziția parlamentară încenase obstrucție în contra guvernului presidat de baronul Bánffy.

Nălcire gōlă a fost atunci, și nălcire gōlă e și acum. Naționalitățile nemagiare nu-și bat capul cu idei atât de scrîntite, ca să începă luptă în contra Magiarilor, — fie din indemn propriu, fie în urma avisului venit de la Viena, — ci dorința lor este, ca în bună înțelegere cu Magiarii să li-se asigure și lor drepturile care le compet, în porțiunea jertfelor aduse din partea lor pentru apărarea și susținerea statului din care fac parte.

Politica naționalităților e deci o politică deschisă, făcută pe față, și cu vizir controlabil de ori-și-cine, și n'are trebuința să recurgă la intrigi și comploturi, în detrimentul și spre stricăciunea naționalității conlocuitoare magiare.

Dacă cu toate acestea, cei de la Viena se gîndesc câte-odată și la naționalitățile nemagiare din statul ungar, pe cari la timpul seu le-au dat pradă politicii magiare: e numai semnul, că Viena începe să vadă, că politica magiară a mers prea departe în exploatarea drepturilor primite de la Corōnă, întră cari e și dreptul de a guverna țera și pe celelalte naționalități, pentru-că a primit dreptul numai de a le guverna, nu însă și de a le magiarisa și a le contopi cu totul în naționalitatea magiară.

Și cumcă cei de la Viena se gîndesc într'adevăr câte odată și la noi, apare destul de clar și din un articol nu de mult publicat în una din cele mai vîdute gazete din străinătate, în „*Münchener Allgemeine Zeitung*”, în care un bun cunosător al raporturilor politice de la noi scrie, întră altele, următoarele:

... „Lupta purtată în Ungaria în contra proiectelor militare scōte la suprafață cuprînsul contractului legat la anul 1867 întră casa de Habsburg și poporul magiar. Lăsându-i la o parte timbrul decorativ, liberal și ultraconstituțional, aflăm, că cei doi factori puternici ai țerii, cu nerespectarea dorințelor, aspirațiunilor și drepturilor altor elemente, au cădūt de acord să se dee Magiarilor guvernarea țerii pe socotela celorlalte naționalități, obligându-se în schimb Magiarii să mențină poziția de mare putere a monarchiei, și să dee

tot sprijinul posibil Corōnei în politica esternă și în întărirea și dezvoltarea armatei. Pactul fū legat, și după cum se recunoște din tōte părțile, până în ziua de astăzi a și fost respectat, fără împotrivire. Politica esternă și armata au stat sub conducerea exclusivă a Corōnei, care earăși, nu s'a amestecat în afacerile interne ale Ungariei aprōpe de loc.

Are Ungaria acum intențiunea să desfacă și nimicească învoiala și ordinea de la 1867?

Majoritatea, cu actualul ei conducătoriu, ministrul-president Széll, în frunte, se opune acestei intențiuni și se teme de urmările ei.

Diferitele momente politice conturbă și întunecă însă starea simplă a lucrului. Se vorbește dincolo de Leitha, (adeacă în Ungaria) că moștenitoriul de tron, Archiducele *Francisc Ferdinand*, n'ar voi să pōrte lanțurile învoelii de la 1867, care a restrîns preste măsură puterea domnitoriului, și că e aplecat a cere ajutoriul celorlalte naționalități din țera, pentru ținerea la distanță a dominantei rase magiare. În contra acestei eventualități — așa rezonază ultraistii magiari, — țera trebuie să se înarmeze de pe acum, și prin delăturarea limbei germane de comandă la părțile ungurești ale armatei, și prin educarea în spirit magiar a corpului oficeresc, să se pregătescă de luptă. Ceea-ce, cât trăește împăratul *Francisc Iosif I.* se pōte ajunge, mai târziu însă jocul pōte fi pierdut cu desăvîrșire.

Altcum vorbesc însă discipolii lui *Deák Ferencz*. Ei zic, că nu trebuie să fie încordate prea tare pretensiunile, fiind-că Magiarii sunt azi destul de tari pentru a se apăra, — în cadrele actualei lor constituțiuni și pe baza contractului de la 1867, — în contra atacurilor viitoare; și sunt de părerea, că loiala esecutare a pactului întărește cu mult mai bine poziția morală a popoului magiar, de cât încercarea, condamnată să rămână zadarnică, de a magiarisa regimentele ungurești. Astfel deci stau în joc lucruri cu mult mai mari de cât chestia: dacă monarchia va avé sau nu în viitor cu 25,000 mai mulți recruți la an? ...

Natural, că mari ilusiuni nu ne putem face, și prea mare greutate nu putem pune pe scriselile răspînditului ziariu german, din care am reprodus pasagele citate, dar' cu toate acestea rămîne bine stabilit faptul, că Viena se gîndește la naționalitățile nemagiare din Ungaria, pentru timpurile în cari va avé lipsă de ajutoriul lor, ear' politicianii magiari asemenea se gîndesc la ele, pentru timpurile în cari politica magiară nu va mai fi favorisată de sōrte în măsura în care a fost favorisată până acum.

Ceea-ce însemnă, că Viena știe că există naționalități nemagiare în Ungaria, pe al căror patriotism și loialitate se pōte rezîma cu deplină încredere totdeauna, și știu și Magiarii, că există naționalități, cari în anumite împrejurări pot să fie periculoase pentru politica lor și pentru scopul ce-l urmăresc.

Ei bine, nu s'ar puté, ca Viena să nu aștepte momentul în care va avé trebuință de naționalități, ci să facă mai

nainte aceea ce se pōte face pentru ameliorarea sōrței lor, și nu s'ar puté, ca politicianii magiari să nu aștepte momentul în care naționalitățile pot să le fie periculoase, ci să delătura din vreme și pentru totdeauna această posibilitate, împlinindu-le dorințele și mulțămindu-le pe tōte?!

Iată o temă, asupra căreia ar puté foarte mult medita, atât Viena, cât și Budapesta.

O chestiune deschisă.

(Ecou la articollii cu acest titlu, publicați în „*T. R.*“)

De protopresb. Vasile Gan.

În numerii 36 și 37 din a. c. ai acestui stimat organ au apărut doi articoli cu titlul de sus. Dl B—l se ocupă cu cauzele pentru cari la credincioșii bisericei nōstre sunt numeroși analfabeții. Remediile de îndreptare culminéză în ideia „inspectorilor școlari”, de a cărei realizare, zice-se, unele cercuri lēgă mari speranțe în viitoriu. Protopresbiterii, ca inspectori tractuali, puțin merit au pentru școle și cultura popoului, căci ocupați cu alte afaceri — mulți nu-și vîd de oficiu în privința inspectării școlilor; ba a obvenit și cazul, că un protopop, întrat într'o comună unde mai fusese de vr'o 15 ori, a întreat: „Unde-i școla?” — Nu învățase nici a cunoște școla în 15 ani...

Atât interes purta pentru școlă! Și ca para pro toto: atât interes pōrtă protopresbiterii față de inspectia școlară!

Pōte mi-se va lua în nume de rău că vorbesc pro domo, dar' datoriu sunt opiniei publice și mie însu-mi a nu lăsa să trecă fără observări o acușațiune, care pōte duce multă lume în rătăcire.

De persoane nu mă ocup. Crengi uscate, de când e lumea au fost. Vor fi fost și întră protopresbiteri omeni mai lăsători. Așa era timpul. Ne dă dōr' autorul articolilor garanță, că întră inspectoriile dsale nu vor fi și uscături?... Să o dee, și — eu cel dintăiu voiui capitula.

Până ce nu avem nici o garanță, fie-mi permis a susține, că e bine, ca și de aci încolo afacerile de inspectiune școlară să fie lăsate cum sunt, cum le prevede statutul organic și regulamentul școlar.

Pot și motiva, că de ce e bine așa. E bine înainte de tōte, pentru-că statutul org. la § 29 glăsuște: „Protopresbiteratul este întruinirea mai multor comune bisericești, avēnd un protopresbiter, ca antiste în trebile lor bisericești, școlare și fundatiōnale”. Iartă ore acest § a pune două săbii într'o tēcă, două capete unui trup?...

Dar' și de ar erta: nu vede dl autor abisul ce s'ar deschide în urma instituirii inspectorilor școlari a parte?

Rēul cel dintăiu pentru școle ar fi că s'ar decentralisa administrațiunea școlară. De regulă copilul cu două mame plānge. Când îi trebuie apă una îi dă pāne, când pāne cere, cealaltă vine și 'l imbie cu apă. Căci nici o mamă nu știe: ce a dat cealaltă copilului.

Și tocmai aci e rēul cel mai mare. Inspectorul școlar și cu protopopul tractual nici odată nu vor fi de una și aceeași părere. Unul se va ține mai cu minte; celalalt va zice: Treba ta! A ta este gloria! Tu ai menirea a ridica nivoul cultural al popoului! Eu îmi vîd de trebile mele!

E de prevēdūt, că se vor produce desbinări nu numai întră cei doi factori (protopopul și inspectorul), dar' și la organele parohiale.

Fără a mă dimita la speciale casuri trebuie să constat, că noi nu de certe, nu de partide avem lipsă. Chestiuni jingăse avem destule prin comune și protopresbiterate. Noi românii — să o spun oblu — suntem cam certăreți. Desbinări, câtă frunză și iarbă, există întră preot și învățătoriu. Să mai deschidem nou canal pentru scurgerea patimilor, ca să existe și în tracte două puteri centrifugale?

Eu unul cu această ideeă nu mă pot împăca. Măși împăca dacă autorul articolilor mi-ar da garanță, că de aci încolo și protopresbiterii, și inspectori școlari instituiți: vor fi îngeri, lipsiți de antagonism. Chiar de aceea nu 'mi vine să cred afirmațiunea, că cercuri largi deja se ocupă cu realizarea ideii de a institui astfel de inspectori.

Se vor fi ocupând, nu 'i vorbă, cei cărora le trebuie pāne, dar' comunele — să fie sigur dl autor — nu se ocupă. Pentru-că pe ele se descarcă povară materială. Ele abia suportă speșele acum, când un singur șef provide întrăgă inspectiunea și un singur diurn primește. Ce va fi, când scot diurne câte doi și vor face îndoite drumuri?

Ori dōr' sunt mai cu minte inspectori, cari se vor recruta, după autor, dintră preoții și învățătorii mai deștepti — de cât sunt protopresbiterii? Atunci de ce și-au pus reprezentanții tractului și consistoriul încrederea în persoane neapte de a purta oficiul de protopresbiter?

Dar' ce să mai înșir la întrebări. De sine înțeleș, ideia frumos sunătoare ca nouate, nu presintă nici un fond real și nici ne va puté scōte din impas nici o cauză școlară. Va trebui să o punem, ca alte multe, la dosar.

Deōre-ce vorbă să făcū, rămāne întrebare deschisă: Ce mēsuri ar fi să se ieie, ca inspectiunea școlilor nōstre să se facă mai des? ...

Rēspunsul scurt e acesta: Să se institue lāngă fie-care protopresbiter un post de scriitor (cancelist), cu o remunerațiune modestă, ca protopopul să nu aibă așa mult de făcut cu lucruri de birou, de multe-ori de puțină însemnătate, și să-i rămānă timp mai mult pentru călătorii prin tract, și pentru facerea de inspectiuni școlare.

Acastă ideeă nu e imposibilă și nici grea de realizat. Postul de cancelist protopopesec l'ar puté ocupa parochi din apropierea reședinței protopresbiterale, ori clerici absolvenți, cari se mulțămesc cu salariu mai modest de cât ar fi al „inspectorilor școlari”, cari probabil vor fi de un rang cu protopresbiterii tractuali.

Instituirea de persoane ajutătoare în cancelariile protopresbiterale o poștește și înmulțirea agendelor protopopești în timpul mării nou.

Și... și totuși, eu nu cutez să cer prea tare nici instituirea acestora, căci cunosc stările nōstre materiale, de pretutindenea, cunosc jertfele comunelor bisericești la susținerea organismului bisericesc, și știu, că mai mari jertfe numai cu sfortări extraordinare se pot impune. Resultat real totuși nu va fi. Pentru cei cari au ochi de vîdūt e destul spin sidoxia actuală, nu avem lipsă de alt titlu de repartițiuni, nici de mărirea lor, căci multe comune și astăzi își acoper și alte trebuințe, tōte din repartiție pe credincioși — nu numai salariul învățătoresc.

Iată pedecile ce se opun instituirii de „inspectori școlari”. Aceștea mă dor, nu perderea de 100—200 cor. Perdēnd acelea aș scăpa numai de o sarcină foarte grea și de multe-ori neplăcută, fiind resortul școlar cel mai greu de administrat astăzi.

Și acum voi trece la altă afacere.

Piatra înțelepciunii sigur zace ascunsă și cu grosă pătură de pământ acoperită. Fericiti sunt muritorii cari o pot afla și pot desvăli măcar un colț din conținutul ei.

Nu am pretenția de a o desvăli, nici nu mă încumet a susține că i-am aflat unghiul, dar' aceea tot trebuie să o spun, că nu singur, nici în mod deciziv atârână de la inspecțiunea școlară, ca cursul vieții culturale a poporului nostru să iee avânt deosebit.

O persoană face atât cât o persoană, fie și inspector școlar deosebit de protopresbiterul. O persoană nu poate duce pe umerii sei mai mult de cât îi ajung puterile mărginite. Numai Iisus Christos a putut purta sôrtea omenimei întregi, noi ceilalți, de am fi și înțelepții lumii, trebuie să ne restrîngem la condițiunile date.

Au fost și sunt priincioase pentru cultura poporului împrejurările și factorii cari ocure și determină mersul cultural la noi?

În cât îmi servesc puterile, voi răspunde pe rând, din diferite puncte de privire la această întrebare. Din răspunsuri se va vedea, de s'a putut face mai mult până acum, măcar de ar fi fost înlocuită inspecțiunea protopresbiterilor cu cea a capilor bisericești? (Va urma),

De la sinod.

— Raportele consistoriului arhiepiscopesc. —

(Fine.)

c) Raportul senatului școlar.

Scotem din el următoarele date: La gimnasiul superior din Brașov au funcționat 12 profesori, 9 definitivi, 3 suplenți, și s'au înmatriculat 311 elevi, dintră cari 3 privatisti. Au părăsit gimnasiul 4, au murit 3. La examenul de maturitate s'au admis 17. L'au prestat 16.

La școala reală inferioară din Brașov au funcționat 6 profesori, dintră cari unul suplent. Elevi înmatriculați 99, dintră cari au părăsit școala 8. Au trecut examenele anuale, la gimnasiu și la școala reală 392.

La gimnasiul inferior din Brad au funcționat 6 profesori ordinari. Elevi înmatriculați 116, dintră cari au părăsit școala 11.

La școala comercială superioară din Brașov au funcționat 11 profesori, ear' școlari înmatriculați au fost 101, intră cari 5 privatisti. În cursul anului au părăsit școala 6. La examenul de maturitate s'au prezentat 22. L'au trecut cu succes numai 10.

În secțiunea pedagogică a Seminarului Andreian au funcționat 6 profesori, dintră cari 3 provisorii. Elevi au fost 153, dar' în cursul anului 6 au părăsit institutul, ear' unul a fost eliminat. Au terminat cursurile 53 candidați.

În școlile populare au fost copiii obligați a cerceta școala, de la 6—12 ani 72.259, de la 13—15 ani 30.615. Au cercetat școala în semestrul prim 73.830, în semestrul al doilea 61.446, — cei de toate zilele și cei de repetiție, la oaltă.

Școle populare de stat și comunale, ori de altă confesiune, cercetă 10.795 școlari.

Edificii școlare proprii au avut 705 comune bisericești, închiriate 92. Intră acestea necorespunzătoare 231.

Grădini școlare sunt 528, dintră cari 171 necultivate. N'au grădini școlare 269 comune bisericești.

Averea școlilor face 3.042.608 corone 71 fileri, care aduce venit anual 399.176 corone. Salariile învățătoarești fac în corone 577.723.

Învățători au fost cu totul în anul trecut 995 și anume: definitivi 455, provisorii 274, toierați 266.

Școle străine au cercetat 12.522 elevi gr. ort., a căror catechisare a fost împlinită de parohii locale sau din apropiere.

Esamene de calificățiune au făcut 61 candidați de învățătorie.

Visitarea școlilor s'a făcut prin protopresbiterii tractuali, și unde a cerut trebuința, prin comisari speciali.

În urmă raportul consistoriului vorbește despre ajutoarele date școlilor și despre conferențele învățătoarești, și se încheie cu comunicarea faptului, că pentru asigurarea reditării „fioei pedagogice” s'au deschis liste de abonament, intrând până acum 570 de abonamente.

d) Raportul senatului episcopesc.

Face comunicare amănunțită despre zidirea catedralei și despre rezultatul colectei întreprinse, spunând următoarele:

„Cu cea mai vie satisfacție sufletească suntem datori să vestim Venerabilului Sinod, că colecta această a întrecut și așteptările noastre și toate soiurile de colecte ce s'au întreprins la noi Românii până aci. În primul rând ilustra familie Mocsonyi a premers ca totdeauna cu exemplul cel mai strălucit, oferind spre ajungerea frumosului scop 60.000 cor. Prin acest ofert nobila familie Mocsonyi și-a câștigat un nou titlu la stima și recunoștința fiilor bisericii noastre din întreaga Metropolie. Cu mult zel creștinesc s'au asociat în urmă și ceilalți fruntași din metropolie, cum și întregă preoțimea și învățătorimea noastră din arhiepiscopie, așa că sumele subscrise dau preste tot 232.096-08 cor., din care până acum a încurs 103.894-51 corone.

Au subscris pentru catedrală particulari și comune bisericești 211.584-56 corone, guvernul țării 15.000 corone, și singuratici din 125 parohii 5.511-52. La oaltă suma de sus: 232.096-08.

Averea fondurilor arhiepiscopescane a fost cu finea anului 5.794.620 cor. 52 fil., deci sporiu față de anul trecut 145.733 cor. 47 fileri.

În anul trecut s'au încassat taxe sidi-xiale 28.364 cor. 14 fil., mai puțin cu 9.400 cor. de cât în anul precedent, din cauza referințelor economice nefavorabile.

Fondul de pensuni al arhiepiscopescii a ajuns cu finea anului la suma de 447.314 cor., ear' suma pensiunilor s'a urcat la 13.891 cor. Restanța de încassat la acest fond 236.350 corone.

Scontrarea cassei s'a făcut prin o comisiune aleasă de către consistoriu, care a aflat lucrurile în bună ordine.

Sub titlul taxa cununăților s'a încassat în anul trecut 3.187 cor.

Averea comunelor bisericești a fost la finea anului premergetoriu: 19.066.911 cor. 01 fil. În anul trecut s'a făcut însă o nouă inventariare pe 10 ani, și s'a stabilit averea curată în sumă de 18.263.669 cor. 01 fil.

Dăruirile mai însemnate pe sâma bisericii, făcute în anul trecut, sunt următoarele:

a) Donațiunea de preste 40.000 corone în realități și scrisuri fonciare, făcută arhiepiscopescii de fericitul Nicolae Vlad, fost jude regesc, reșosat în Sibiu, cu scopul de a se da stipendii la gimnastiile de religiunea noastră. Afacerea încă nu este deplin tranșată, și stă sub pertractare la tribunalul din loc;

b) fundațiunea lui Gavril Nechita din Suciu-de-jos, tractul Solnocului, de 2000 cor. numărăr și realități, în favorul bisericii de acolo;

c) donațiunea de 2000 corone a Anei Rigler din Sașul-superior, tractul Hăte-gului;

d) donațiunea preotesei văduve Susana Șuiga din Lăpușnic, de 2000 cor. (acții de la Grănițerul) în favorul bisericii de acolo;

e) donațiunea de 1500 cor. făcută de reșosatul paroh Ioan Popovici din Aciliu, tractul Seliștei, bisericii noastre de acolo;

f) donațiunea Mariei Prodan din Cojocna în sumă de 1600 cor. pe sâma bisericii de acolo;

g) fundațiunea de 1000 corone făcută de Dumitru Furduiu bisericii noastre din Sohodol-Poiană;

h) fundațiunea de 400 corone a domnei Sabina Preda născ. Andreica, în memoria reșosatului ei tată, pe sâma bisericii din Câmpeni.

Rațiocinii au intrat la consistoriu în anii din urmă 11.593 dintră cari sunt revădute și provădute cu absolutoriu 10.636, ear' sub revisiune stau 937. Special în anul trecut s'au revisuit 1414 rațiocinii.

Despre fonduri, fundațiuni, etc. trebuiau să între 715 rațiocinii, au intrat 650, din cari numai 43 mai sunt de revisuit.

Acesta e cuprinsul rapoartelor generale, înaintate sinodului de est-an, despre activitatea din anul trecut a consistoriului arhiepiscopesc.

Sinodul arhiepiscopesc.

Ședința V

(ținută în 30 April n.)

President: Inaltpreasfinția Sa dl arhiepiscop și metropolit Ioan.

Notariu al ședinței: Dr. Valer Moldovan.

După autenticarea procesului verbal luat în ședința IV (notariu Dr. George Proca) se prezintă cererea deputatului Petru Drăgits pentru concediu pe restul sesiunii sinodale, și a deputatului Dr. Ioan Mihu pentru concediu pe 5 zile. — Li-se dă ambilor concediul cerut.

Inaltpreasfinția Sa dl arhiepiscop și metropolit, la interpelarea deputatului Dr. Ioan Farcaș în cauza ridicării Preacuvioșiei Sale dl archimandrit vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu la rangul de arhieru — interpelație făcută în ședința a patra, — răspunde, că în baza concludului congresual și al sinodului arhiepiscopesc privitor la ridicarea dlui Dr. Ilarion Pușcariu la rangul de arhieru, cari concluse interpretau și dorința personală a Inaltpreasfinției Sale, a conferat — privatim — în repetite rânduri cu dd. episcopi sufragani, și totdeauna a întimpinat hotărâtă opoziție din partea lor. Vădând această pornire dușmănoasă, nu a adus chestia și oficial, în sinodul episcopesc, pentru-ca să nu provoce conclud meritorial nefavorabil cu privire la împlinirea dorinței generale a arhiepiscopescii în această chestie și astfel să taie și pentru viitoriu posibilitatea relisării acestei dorințe.

Va continua însă demersurile pentru-ca cestiunea să-și aște odată rezolvarea dorită.

Interpelantul ia la cunoștință răspunsul, pe lângă exprimarea mulțămitei pentru demersurile făcute din partea Inaltpreasfinției Sale întru executarea concludului sinodal și congresual în cauză. Iși exprimă însă totodată mirarea față cu opoziția Preasfinției Sale episcopului de la Caransebeș, care atunci când vorba era în congres și în sinodele arhiepiscopescane despre ridicarea Preasfinției Sale la rangul de arhieru, când Preasfinția Sa era archimandrit și vicariu arhiepiscopesc, nu a avut nimic în contra intenționatei ridicări, ear' acum, când vorba e de împlinirea unei dorințe generale a arhiepiscopescii cu privire la ridicarea actualului vicariu arhiepiscopesc la rangul de arhieru, face opoziție provocându-se la pretextul că în biserica ortodoxă nu ar exista instituția de episcopi titulari, ceea-ce nu stă, pentru-ca avem chiar în bisericiile ortodoxe exemple ad oculos despre existința acestei instituțiuni. Cu acest adaus dl Dr. I. Farcaș ia la cunoștință răspunsul.

După acestea intrându-se în ordinea de zi:

Comisiunea organizătoare, prin raportorul ei P. Cosma, arătând că în cursul sesiunii i-a intrat o petițiune (de la protopresbiterul N. Mircea) care nu mai aparține sferei sale de competență, propune, ca petițiunea respectivă să se transpună comisiunii petiționare. — Se primește.

Comisiunea bisericească (raportor Dr. I. Farcaș) referă asupra raportului general al senatului bisericesc, propunând, ca:

Punct I. (Statul preoțesc) 1—4 (numărul preoților, în centru și în arhiepiscopie, numărul preoților reșosați, comunele bisericești și populațiunea arhiepiscopescii, parohii vacante), — să se ie la cunoștință.

Deputatul D. Comșa propune, la punct 3 (parohii vacante), ca lângă numărul parohiilor vacante să fie indicat, în viitoriu, și numărul clericilor absolvenți și calificați, dar' neîntrați încă în tagma preoțescă, indicând în cursul motivării propunerii, că în raport cu puțința de a fi adăpostiți în seminarium toți cei primiți la cursuri, se primesc prea mulți, așa că o sâma din ei locuiesc afară de seminarium, și exprimându-și dorința, ca în viitoriu la primirea aspiranților consistoriul să țină cont de această împrejurare, cum și de reala trebuință de aspiranți. Vorbește la obiect deputații Dr. Miron Cristea și P. Cosma. Dl Cosma punând pond pe intenția propunerii, ca adecă să nu fie primiți la cursuri aspiranți mai mulți de câți pot avea loc în seminarium, e pentru primirea propunerii. — Sinodul primește propunerea comisiunii, completată cu a deputatului D. Comșa.

Punct 5—7 (conviețuiri ilegale, numărul nașterilor și casurile de mörte) să se iee la cunoștință, cu adausul, ca consistoriul să facă demersuri pentru executarea concludului sinodal provitoriu la introducerea la toate oficiile parohiale a așa numitului protocol parochial, în care parohii să inducă toate datele privitoare la mișcarea populațiunii din parochia lor.

Vorbește la obiect deputații: I. Comanescu, I. Murășian, R. Furduiu, Dr. Miron Cristea. Cest din urmă arătând, că ceea-ce se intenționează, deosebi prin propunerea deputatului I. Murășian, parte este pus deja în lucrare, parte pe cale de a se realiza (cerculariul Inaltpreasfinției Sale dto 4 Martie a. c., publicat și în „Tel. Român” Nr. 31, și alte dispozițiuni luate deja din partea consistoriului în acest obiect), recomandă propunătorului să-și retragă propunerea. Preacuvioșia Sa Dr. Ilarion Pușcariu arătând, că propunerea lui Murășianu fiind propunere independentă, și nu la obiectul din discuțiune, cere să se urmeze față de ea în conformitate cu usul, transpunându-se la comisiunea concernentă.

Sinodul primește propunerea comisiunii.

Punct II, III și IV (treceți religioase, sfințire de biserici și secțiunea teologică) — să se iee la cunoștință, cu adausul la punct IV, ca consistoriul să satisfacă concludului sinodal cu privire la modificarea regulamentului seminarial.

Deputatul G. Pletos privitor la punct IV. exprimă dorința, ca în rapoartele următoare să fie indicat și numărul profesorilor proprii ai secțiunii teologice, ear' în o espunere mai lungă, ilustrată cu exemple, și exprimă dorința, ca în viitoriu să nu mai fie primiți la cursurile teologice neofiti.

După deslușirile date de Inaltpreasfinția Sa, sinodul primește propunerea comisiunii, cu recomandarea, ca întră marginile oportunități consistorial să țină cont și de dorința exprimată din partea deputatului Pletos.

Punct V, VI, VII, VIII și IX (esame-nelle de calificățiune, ajutoare, procese disciplinare și matrimoniale, și întregirea dotațiunilor parohiale) să se iee la cunoștință.

Se primește.

În legătură cu referada asupra acestui raport al consistoriului comisiunea face în fine propunerea următoare:

„Sinodul ia cu plăcere la cunoștință faptul îmbucurător, că în anii din urmă și deosebi în anul școlar 1902/3 s'a înscris la cursurile teologice un număr însemnat de tineri aleși și cu pregătire din școlile medii completă, căci prin această afluență de elemente superioare este întemeiată speranța tuturor factorilor bisericești, că întreg clerul arhiepiscopesc se va ridica cu timpul la nivelul reclamat de spiritul progresiv al timpului și la înălțimea reclamată de cele mai vitale interese ale bisericii noastre ortodoxe române și ale credincioșilor ei.

Dar' pentru-ca această generală speranță să se potă realiza, se impune necesitatea, ca acestor clerici cu pregătire anterioară în mod simțit îmbunătățită, să li-se deie în seminarium nostru și o educațiune și instrucțiune teologică temeinică și mai superioară de cât până acum, — ca astfel să creștem cât mai mulți clerici convinși, cu chiamarea apostolică și înzestrați nu numai cu calificățiunea teoretică teologică necesară, ci mai ales adânc pătunși de un spirit bisericesc mai înalt, pe care datori sunt a'l propaga apoi și în poporul păstorit în care — după cum s'a constatat și din cuvântul de deschidere al Inaltpreasfinției Sale Domnului arhiepiscop și metropolit — evlavie și religiozitatea scade.

Scopul de toți dorit se va pută ajunge însă în prima linie prin angajarea în secțiunea teologică de profesori cu înaltă calificățiune teologică, câștigată la centre ortodoxe, cu o viață din toate punctele vie și recunoscută....

dă consistoriului îndrumare, ca în viitoriu — pe lângă laudabilul început ce s'a făcut deja cu trimiterea mai multor absolvenți de teologie la facultatea ortodoxă din Bucovina — să trimită cu mai multe dintră stipendiile destinate pentru calificarea superioară a clericilor, tineri aleși și promițători, și la universitățile și școlile teologice superioare din alte centre ortodoxe, unde să-și potă însuși atât cunoștințe teologice temeinice și

estinsă, cât și limba greacă și slavă; ear' în cât stipendiile de acum nu sunt suficiente, să caute mijloacele necesare pentru crearea de stipendii cu acesta reamânăveră destinațiune. Asemenea clerici apoi cu frumoasă calificare specială, cum și alții, cari au aplecare și pricepere pentru tractarea de chestiuni teologice și bisericești, să se aplice bună-ori pe lângă preotul catedralei arhiepiscopicești și în alte oficii, cari să le dea posibilitatea de a cultiva și literatura teologică azi atât de neglijată."

Vorbesc la obiect deputații Dr. Șpan și Dr. Cristea. — Sinodul primește unanim propunerea comisiunii, cu aditamentul făcut de Dr. Șpan, spriginit și din partea deputatului Dr. Cristea, ca nu numai la facultățile teologice din țările ortodoxe, ci și la cele din Apus să fie trimiși să-și perfecționeze cunoștințele clerici talentați, soliți deja în principiile religiei noastre.

Urmază comisiunea școlară, care prin raportul ei, Virgil Onițiu, retereză asupra raportului general al senatului școlar, propunând, ca :

partea privitoare la gimnaziul din Brașov, la școala reală din Brașov, la gimnaziul din Brad, salariile învățătoarești, numărul școlilor, învățători, examene, vizitarea școlilor, ajutoare, stipendii, — să se iee la cunoștință,

cele privitoare la școala comercială din Brașov, să se iee la cunoștință cu adausul, ca consistoriul să erueze cauzele procentului prea mare al elevilor maturisanți puși în secundă, și să caute a delătura acele cauze;

cele privitoare la secțiunea pedagogică, să se iee la cunoștință cu adausul ca în rapoartele următoare să fie indicat cu numele și obiectele ce propun, profesorii proprii ai secțiunii pedagogice;

cele privitoare la edificiile și grădinile școlare să se iee la cunoștință cu adausul, ca la sinodul proxm consistoriul să facă raport asupra mijloacelor prin cari să pōtă fi delăturate defectele constatate la un însemnat număr de școle, și să îngrijescă de compunerea exactă a datelor statistice școlare;

privitor la „averea școlilor“, în viitor să se separeze ceea-ce nu este expres a școlilor, ci a bisericeilor ca susținătoare a școlilor, luându-se sub titlul de „avere a școlilor“ numai ceea-ce prin act fundațional, ori pe altă cale (cu ocaziunea comasărilor, de pildă) s'a dat expres pentru școlă,

privitoriu la catechisări, să se iee la cunoștință, cu excepția părții privitoare la catechisarea elevilor de la gimnaziul ref. din Orăștie, în care cauză fiind intrat raport special, să se delibereze în legătură cu acel raport;

punct IX (ultim) privitor la „Fōia pedagogică“ să se iee la cunoștință pe lângă exprimarea dorinței, ca fōia să fie reactivată cât mai curând; în fine:

de-și în raportul consistorial nu se face amintire despre bibliotecile școlare (pōte din trecere cu vederea) cari există deja în număr frumugel, comisiunea propune, ca în viitor să se facă sinodului raport și despre starea acestor biblioteci.

Sinodul primește unanim propunerile comisiunii.

Ședința se încheie la 1 oră p. m. Procsima: Vineri la 10 ore a. m.

Ședința VI și VII.

Azi (Vineri) înainte de amiază s'a ținut ședința a VI-a, având la ordinea zilei referada comisiunii financiare asupra raportului general al senatului episcopesc, în firul căreia venind pe tapet și chestia zidirii catedralei, sinodul a făcut căldurose ovațiuni înaltpreasfântiei Sale dlui arhiepiscop și metropolit pentru zelul și munca neobosită dezvoltată în jurul acestei chestiuni. După comisiunea financiară a urmat referada comisiunii organizatoare asupra câtorva acte intrate la sinod ulterior, — ear' după amiază (incepută la 4 ore) s'a ținut ședința a VII-a, având la ordinea zilei, într' altele, alegerea controlorului la oficiul cassei archidieceșane și alegerea unui profesor seminarial.

Despre ambe ședințele vom da raport în numărul următoriu.

Sinódele eparchiale.

La Dumineca Tomii, conform dispozițiilor Statutului organic al metropoliei noastre, în rēnd cu sinodul archidieceșan au fost deschise și sinódele eparchiale ale celor două eparchii aparținătoare metropoliei: al eparchiei Caransebeșului și al eparchiei Aradului. Publicăm vorbirile de deschidere, începēnd în numărul acesta cu vorbirea prin care Preasfântia Sa episcopul Nicolae Popea a deschis sinodul eparchiei Caransebeșului. Ea e de următoriu cuprins:

Christos a învitat!

Domnilor deputați!

Cu aceste cuvinte triumfătoare, cari rēsună astăzi în întreaga noastră biserică dreptmăritore, Vē salut, domnilor deputați, exprimându-mi bucuria sufletescă că Vē vēd întruniți aici, ca să conlucrați la promovarea intereselor noastre bisericești.

Conlucrarea armonică a tuturor factorilor chemați prin instituțiunile noastre bisericești și în special prin statutul nostru organic e o necesitate. Domnilor, căci numai prin conlucrarea armonică putem ajunge la înălțarea așezămintelor noastre bisericești și culturale. Ear' ca să lucrăm pentru înălțarea acestor așezăminte, avem sfânta datorință, pentru-că acestea sunt chemate să sporēscă religiozitatea și moralitatea, cari predicate fiind totdeauna de sfânta noastră biserică strămoșescă, au condus poporul nostru prin toate greutățile timpului trecut. Religiozitatea și moralitatea, se pōte dice, sunt acele arme puternice, cari și pe viitoriu vor scuti poporul nostru în butul tuturor pericelilor ce se ivesc.

Sfinte deci sunt așezămintele noastre bisericești și datorința avem cu toții, ca cu tărie să ținem la ele, arătēnd viu interes, ca astfel prin ținuta noastră să insuflăm și străinilor respect față de ele. Căci cum putem aștepta, ca străinii să respecteze așezămintele noastre, dacă noi înșine nu le cinstim, ci desconsiderăm?

Și dacă vre-odată, apoi astăzi în mult mai mare măsură suntem datori să ne alipim de instituțiunile și așezămintele noastre bisericești, căci așa se pare, că grele timpuri se apropie. Se ivesc adevărate presemnele unui timp contrar bisericeii creștine în general, ear' bisericeii și nēmului nostru, fiilor credincioși ai bisericeii noastre străbune, în special.

Cu durere și multă îngrijire vedem, domnilor deputați, că se ivesc pe alocurea proroci mincinoși, cari tind a slăbi legătura caldă dintre biserică noastră străbună și fiii ei credincioși, parte prin vênare de suflete, proselitism, parte prin introducerea unei secte religioase, parte prin încercarea de a dărâma ordinea morală creștină și în genere ordinea socială.

În cât pentru proselitism, apoi cu una trebuie să fim în curat, că într' împrejurările de astăzi nu convingerea religioasă este motorul trecerilor religioase, ci interese personale-materiale, și vênătorii după proseliți greu pēcătuiesc înaintea lui Dumnezeu și a nēmului nostru, căci activitatea lor produce numai slăbirea sentimentului religios și moral, ne mai vorbind de slăbirea ce produce desbinarea dintre frați. Religiozitatea nu e marfă de tērg, prin proselitism însă numai tērg se face cu ea.

Sectă ivită ici-colea, este o invențiune rēsărită în pământ străin și din nenorocire se molipsește și credincioșii de-ai noștri de ea; ear' pe cei cari tind la dărâmarea ordinii morale creștine, a ordinii sociale, DVōstre îi cunoșteți prea bine.

Vēdēnd acesta trebuie să esclăm cu sântul apostol Petru: „Fiți treji și priveghiați; căci dușmanul vostru, diavolul, ca un leu rācniind umblă, căutând pe cine să înghită, căruia opuneți-vē, tari fiind în credință“.

Dacă deci cândva, apoi ca deosebire astăzi se cere trezvie și priveghierea și tăria credinței. Trezvie și priveghiere, pentru-ca să nu fim ademeniți prin cuvinte dulci și înșelătoare, perzătoare de suflet; trezvie și priveghiere pentru-ca să nu cădem în cursa ce ni-se pune de către proroci mincinoși; tăria credinței pentru-că nici pe un moment să nu ne clătīnām în drēpta noastră credință și să nu dām auđ învțăturilor unor rātăciți, cari numai după interesele lor personale umblă;

tăria credinței zic, ca astfel să ne asigurăm existența noastră de o parte, ear' fericirea sufletescă de altă parte.

Treji fiind și priveghind, tari fiind în credință, să lucrăm, domnilor deputați, într' marginile legilor noastre bisericești, ca să asigurăm și să dezvoltăm tot mai mult instituțiunile noastre culturale. Adevărat este, că nșuințele noastre sunt mult împedecate prin faptul, că nu dispunem de mijloacele materiale suficiente, dară și greutățile materiale se vor învinge dacă avem dragostea cuvenită față de biserică în genere și față de instituțiunile ei culturale în special, căci dragostea mult pōte, ca toate le învinge.

Datorinței mele arhieriești urmez, domnilor deputați, când și din acest loc Vē pun la inimă ca reprezentanților clerului și poporului nostru, ca la toate ocaziunile — venind în coatințere cu poporul — să-l sfătuiți și să-l feriți de ispitele vrăjmașului, să-l înșufleți pentru dragostea către biserică noastră străbună, să-l întăriți în alipirea către venerabilele noastre așezăminte bisericești. Căci, domnilor deputați, timpurile grele sunt și numai o fortărăță avem, și acesta este sfânta noastră biserică!

Domniile Vōstre, domnilor deputați, veți ave acum ocaziune să luați privire în mersul afacerilor noastre eparchiale; veți ave ocaziune a vē convinge despre activitatea Consistoriului nostru diecesan, și apoi: în cunoștință de cauză veți concurge cu sfatul DVōstre probat și cu hotăririile sinodale ale DVōstre la resolvarea norocōsă a chestiunilor respective.

Ating aici numai două chestiuni de o mare importanță și cari reclamă o scrupuloasă chibzuire. Și acestea sunt: chestiunea mănăstirilor, și cea a școlilor așa numite montane. Ambele aceste sunt de o importanță deosebită, despre care cu toții suntem convinși astfel, în cât este superfluu să mă estind mai în special asupra importanței lor.

În firma convingere, că precum în trecut așa și acum toate obiectele se vor pertracta cu deplină obiectivitate, în armonie și frățescă bunăînțelegere, și implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor noastre sinodale, declar sesiunea primă, periodul XII al sinodului nostru eparchial, deschisă.

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

În conformitate cu ordinul Venerabilului Consistoriu archidieceșan dto 2 Ianuarie a. c. nr. 2 șc., învitat prin acesta pe toți învățătorii noștri din cercul Orăștiei, unde aparțin învățătorii și învățătoarele din protopresbiteratul de acelaș nume, a se întruni în conferința învățătoarească ce se va ține în zilele din 23—25 April st. v. (6—8 Maiu st. n.) a. c. în localitățile școlii noastre din Orăștie.

Mercuri în 23 April, după participarea în corpore la serviciul divin cu invocarea sfântului duh, se va deschide conferința la orele 10 a. m.

În discuție vor fi puse obiectele ce urmēază:

a) „Explicarea treptelor formale“, disertație de învățătorul I. Cerbicean.

b) „Cum este a se preda limba magiară în școlile populare?“, disertație de învăț. P. Onea.

c) „Frângerile, cu despărțēmēntul I.“, lecție de învăț. A. Branea.

d) „Mērul“, lecție din Botanică, de învăț. A. Dubleș.

e) „Calcularea intereselor“, lecție de învăț. I. Fleșer.

f) „Gimnastica în școala populară“, disertație de învăț. N. Deac, și

g) Demonstrații practice din stupărit, de învăț. N. Voina.

Lecțiile de sub c), d) și e), întocmite după treptele formale, se vor ține cu elevii despărțēmintelor, la cari aparțin.

Sibiu, 16 April 1903.

D. Comșa
comisariu consistorial

NOUTĂȚI

„Cartea de aur“ — la Curie. Eri a fost la Curie pertractarea în recurs a procesului de agitație intentat contra volumului I. din „Cartea de aur“ și pertractat la curtea cu jurați din Cluj în 25 Novembre a. trecut. Curia a redus pedēpsa la 6 luni închisōre de stat și a cassat amenda. (La Cluj dl Păcățian fusese condamnat la 8 luni închisōre, 400 corōne amendă și 1587 cor. cheltueli de proces.)

Post de director-contabil la o bancă românească. Până în 12 Maiu se pōte concura la oficiul de director-contabil la cassa de împrumut și însofire din Bicaz (Békás, comit. Ciuc). Postul e retribuit cu un salariu de 1400 cor. Se cere cauțiune de 1000 cor. Președintele însofiri e dl I. Urziceanu.

Agitări contra dinastiei Obrenovici. Poliția din Belgrad a confiscat o ladă mare spedită din Neoplanta, despre al cărei conținut se zicea că sunt vechituri. Lada conținea însă mulțime de broșuri prin cari poporația Sērbiei era provocată să proclame rege pe prințul Mirco, fiul principelui Nichita al Muntenegrului, și să detroneze pe Alexandru.

Urme de voievozi români s'au găsit în părțile Clujului, anumit în comuna Gilău aproape de legendara reședință alui Gelu. Anume în zilele trecute țeranul Ilie Neciu sâpând în grădina lui Lusztg Pál a găsit o pecete de aramă aurită, pe care se vēd două chipuri de om, bărbat și femeie, într' ei un pom înalt și în jur scrisōre cu litere cirile, pe care învățătorul N. Maier a cetit-o astfel: *† PEC(e)TA Io RADUL VOIVOD IGN SR VLASCO JS EMAN.*

Din inscripție se pare că pecetea ar fi fost a lui Radu Vodă Călugărul, care a domnit pe la 1520—30, și a fost moșul lui Mihail Vitēzul. Interesant că tot în acel loc s'a găsit înainte cu 3 ani un alt pecet al lui Petrușcu Vodă. Acesta se află acum în muzeul din Cluj. („Rēvașul“).

Sanatoriu pentru bolnavi de lupus. Inițiatorii planului de a înființa un sanatoriu pentru bolnavii de lupus au ținut Duminecă adunare în casa societății medicale din Viena. Erau prezenți, într' alții, archiducele Otto, prințul Egon Fürstenberg, președinte al comitetului executiv, ministrul de culte și instrucțiune publică, numeroși medici și profesori, etc. Prințul Fürstenberg și-a exprimat speranța, că în cūrēnd va succede realizarea planului urmărit, deore-ce societatea are deja adunate spre acest scop 100,000 de corōne, ear' ministrul-președinte a promis pe sēma sanatoriului însemnată subvenție din vistieria statului. După raportul comitetului profesorul Eduard Lang a ținut prelegere despre curarea bolnavilor de lupus, în cursul căreia a prezentat adunării 45 fōști bolnavi de lupus, pe cari i-a curat și vindecat prin sistemul seu de cură.

Concert în Galați (Făgăraș). În legătură cu conferința învățătoarească din cercul Făgăraș-Agnita, inteligența română din Galați (lângă Făgăraș) arangiază Mercuri (6 Maiu st. n.) producțiune musicală teatrală cu concursul mai multor domnișōre și domni din Făgăraș.

Și tălhari și călai. Cățiva omeni pēcătoși din Gyetra (comitatul Zolyom) în una din zilele trecute au furat o vacă. Urmăriți de gendarmi și neputēnd duce vaca cu ei, au tăiat din trupul viu o mare bucată de carne, cu care s'au refugiat apoi în munți, lăsând gendarmilor vaca schilăvită.

Vindecarea malariei. Profesorul Kosel, șef al secției bacteriologice de la clinica din Berlin, însoțit de mai mulți medici din Triest a sosit zilele acestea la Zara, ca să studieze sistemul urmat de Dr. Battara la curarea malariei. Anume, Dr. Battara prin sistemul seu de curare, aplicat la o mulțime de bolnavi din satul Nona, a obținut succese uimitorē. Acum se fac experimente cu acel sistem în comuna Val-di-Lemme de lângă Zara.

Știri mērunte. Fabrica de strugărie din Slatina, a firmei Munk, a ars aproape de tot. Paguba e de câteva milioane de corōne. — Sâmbătă a fost promovată, la universitatea din Cluj, doctori în științele juridice tinerii Ioan Giurgiu și Alexandru Morariu. — Dionisie Cimponeriu, director de postă și telegraf în Serajevo, zilele acestea a fost decorat de sultanul cu ordul Medjidje cl. II. — Dr. Samuil Vladone în 18 April făcēnd censura de advoocat în Murēș-Oșorhein, își va deschide cancelarie advocațională în Murēș-Ludoș. — În Lipova au ars Vineri 9 case; doi copilași uitați în casele aprinse, au ars și ei. Tot Vineri a fost incendiu mare în Szurdok-Püspöki (Ungaria), care a mistuit toate edificiile comunei împreună cu biserică cu tot.

Ad nr. 26/1903.

[58] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **paroch** (în locul deced. Ș. Cioran) în parochia vacantă de clasa I **Rășinari**, protopresbiteratul Sibiului, se escrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitorilor de la stat, despre cari venite concurenții își pot lua informațiuni de la comitetul parochial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor în vigōre oficiului protopresbiteral în termenul indicat.

Concurenții sē se prezenteze în vre-o Duminecă sau sērbătōre în sfânta biserică, spre a cânta respective a celebra.

Rășinari, din ședința comitetului parochial gr.-or. ținută la 13 April st. v. 1903.

D. Vidrighin
president.

M. Lungu
notariu.

Nr. 548.

Cu consensul subscrisului.

Sibiu, 17 April 1903.

Ioan Papiu
protopresb.

Sz. 22/1903 végrh.

[55] 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrē teszi, hogy a nagyszebeni kir. törvényszéknek 1902. évi 7902/polg. számu végzése következtében Dr. Leményi Livius, ügyvéd által képviselt „Concordia” kereskedelmi részvénytársaság javára Onofreiu Bazil szerdahelyi lakos ellen 6338 K 59 f. s járuléka erejéig 1903. évi március hó 29-én fogantositott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2000 K 29 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: bolti felszerelések, fűszer, vas és rövid árúk czikek, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szerdahelyi kir. járásbíró 1902-ik évi v. 256/2 számu végzése folytán 6338 K 59 fill. tőkekövetelés ennek 1902. évi április hó 23. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{2}\%$ váltódíj és eddig összesen 70 K 92 fillérben bírőlag már megállapított költségek erejéig alperes lakásán Szerdahely községben leendő eszközölésére 1903. évi május hó 8-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szerdahely 1903. évi április hó 22 napján.

Báthor József
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 3941/1903 vrgh.

[56] 1—1

Arverési hirdetmény.

Alóírott bírósági végrehajtó ezennel közhirrē teszi, hogy a nagyszebeni kir. törvényszék 253/1902 polg. és a szelistyei kir. járásbíró 1902 v. 6/1 sz. végzésekkal Dr. Leményi Livius ügyvéd által képviselt „Szelistyei takarékpénztár” és „Bradetul” orláti takarékpénztár végrehajtatók részére Szűcs Elemér szerdahelyi lakos alperes ellen 772 korona tőke követelés s jár erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1110 korona becsült ingóságokra a szerdahelyi kir. járásbíró 1902. v. 15/1 és v. 31/1 számu végzésével az árverés elrendeltetvén annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követeléseire erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperesek lakásán Szerdahely községben leendő megtartására határidőül 1903. évi május hó 8-án d. e. 11 órakor kitűzetik a mikor a bírőlag lefoglalt házi butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Felhivatnak mind azok, kik az elárverezendő ingóságok vételéséből a

végrehajtatók követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig kiküldöttéül írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Szerdahelyt, 1903. április hó 19-én.

Báthor József
kir. bir. végrehajtó.

sz. 40/1903 végrh.

[57] 1—1

Arverési hirdetmény.

Alóírott bírósági végrehajtó ezennel közhirrē teszi, hogy a nagyszebeni kir. törvényszék 254/1902 polg. számu végzésével Dr. Leményi Livius ügyvéd által képviselt „Mielul” pojánai takarékpénztár végrehajtató részére Szűcs Elemér és neje Gál Irén végrehajtás szenvedők alperesek ellen 1000 korona tőke követelés s jár erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1110 koronára becsült ingóságokra a szerdahelyi kir. járásbíró 1902. v. 16/1 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követeléseire erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperesek lakásán Szerdahely községben leendő megtartására határidőül 1903. évi május hó 8-án d. e. 11 órakor kitűzetik, a mikor a bírőlag lefoglalt házi butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek, készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Felhivatnak mind azok, kik az elárverezendő ingóságok vételéséből a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig kiküldöttéül írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Szerdahelyt, 1903. évi április hó 19-én.

Báthor József
kir. bir. végrehajtó.

Cartea consilierului de medicină Dr. Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tractează despre

Conturbările în sistemul nervos și secsual

precum și despre vindecarea radicală a lor, se pōte procura prin tōte librăriile.

Pentru 1 cor. 20 fileri în mărci postale o trimite franco **Curt Röber**, Braunschweig. [3] 15—38

Vocabulariu portativ german-magiar-român, magiar-german-român și român-german-magiar, de Heinrich Schlandt, prof. gimn. Prețul unei părți singuratică este 20 fil.; tōte trei părțile broșate la oală costă 60 fil., plus 5 fil. porto postal.

Librăria archidiececană.

Dr. Iosif Blaga

Analise psihologice.

Lecțiuni de psihologie

pentru învățământul secundar

Prețul cor. 2-50 + 20 fil. porto.

Se pōte procura de la **Librăria archidiececană** din Sibiu.

În „Biblioteca scriitorilor români” au apărut **V. Alecsandri: Opere complete, volumul II.**

Teatru.

Cuprinde: Șoldan Vitezul. — Mama Anghelușă. — Herșcu Boccegiul. — Clevetici. — Sandu Napoilă. — Surugiul. — Ion Păpușariul. — Cucōna Chirița. — Barbu Lăutarul. — Paraponisitul. — Kera Nastasia. — Haimana. — Gură Cască. — Stan Covrigariul. — Vivan-diera. — Păcală și Tindală. — Scara Măței. — Craiu nou. — Hartă Răzășul. — Rămășagul. Peatra din casă. — Nunta țerănescă. — Chirița în Iași. — Chirița în provincie.

Prețul: 1 cor. 50 fil., plus 20 fileri porto postal.

Librăria archidiececană.

Metropolia

Românilor ortodoxi din
Ungaria și Transilvania

Studiu istoric despre re-

înfințarea Metropoliei, dimpreună cu o colecțiune de acte. Din însărcinarea Consistoriului metropolitan de Dr. **II. Pușcariu**, archimandrit, vicariu arhiepiscopesc, etc.

Prețul: broș. 6 cor., leg. 7-70, 8.20 și 9.50 cor.

Se pōte procura de la **Librăria archidiececană** din Sibiu.

In préjma esamenelor!

In préjma esamenelor!

Scrisori de examen (propise)

pentru scrierea română, germană și dictando tipărite în Tipografia archidiececană, în colōre vênătă, pe hârtie fōrte fină, mărime 24/31 cm.

Prețul: de bucată 2 fil.; 100 bucăți 1-30 cor. și porto postal. Comandele din afară se eșecută imediat.

Librăria tipografiei archidiececane

Op premiat de Academia Română.

Semințe

din

Agrul lui Christos.**Cuvântări bisericesci**

de

Zacharia Boiu,

asesor consistorial, protopresbiter etc.

Cu binecuvântare archierescă.

Tom. I.: **cuvântări la tōte Duminecile de preste an.**

„ II.: **precum și la prasnicele și sērbătōrile,**

precum și la casuale bisericesci.

„ III.: **cuvântări la immormentări parastase etc.,**

Prețul fiecărui tom 3 corōne și porto postal.

Se află de vênđare la **autorul** și la

Tipografia și librăria Archidiececană Sibiu

Tot aici se află „Cuvântări funebreale și memoriale”, 1889, de același autor, cu prețul redus de la 3 corōne la 2 corōne.

La **Librăria Tipografiei archidiececane** din Sibiu se află de vênđare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Inaltpreasânției Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de tōte zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduēla Utreniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rânduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rânduēla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminecturi. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicienele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste sēptēmână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduēla Sinasariului. — Bogorodicienele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinasariul pe tōte lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începēnd cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea aceloră. — Insemnarea cum se cētese Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste tōți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.